

1056
26 V 2026

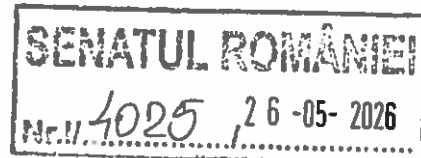

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Către,

Domnul Mircea Abrudean
Președintele Senatului României

În atenția Biroului permanent al Senatului României
și a Comitetului liderilor grupurilor parlamentare

Ref: Analizarea recomandărilor formulate de ODIHR și identificarea măsurilor necesare pentru implementarea acestora în plan legislativ și instituțional

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități aduce la cunoștință faptul că, în data de 5 mai 2026, a avut loc la București conferința organizată de OSCE – ODIHR cu tema „Situția apărătorilor drepturilor omului în România”, organizată în contextul publicării raportului ODIHR privind situația apărătorilor drepturilor omului în România.

În cadrul conferinței au fost analizate concluziile și recomandările formulate de ODIHR, fiind evidențiate o serie de aspecte relevante pentru activitatea Parlamentului României, în special în ceea ce privește cadrul legislativ, controlul democratic și consolidarea mecanismelor instituționale de protecție a drepturilor fundamentale.

În mod particular, în cadrul dezbaterilor a fost subliniată necesitatea consolidării rolului Parlamentului și al comisiilor parlamentare pentru drepturile omului, inclusiv prin implicarea activă în monitorizarea situației apărătorilor drepturilor omului și prin analizarea tuturor inițiativelor legislative care au impact asupra exercitării drepturilor și libertăților fundamentale.

Totodată, recomandările ODIHR vizează:

- îmbunătățirea legislației privind accesul la informații de interes public;
- revizuirea legislației privind libertatea întrunirilor și libertatea de asociere;
- consolidarea protecției avertizorilor de integritate;
- combaterea acțiunilor de tip SLAPP și întărirea protecției jurnaliștilor;
- dezvoltarea unor mecanisme eficiente de protecție pentru apărătorii drepturilor omului;
- consolidarea instituțiilor naționale cu atribuții în domeniul drepturilor omului și asigurarea independenței funcționale și a resurselor necesare acestora.

Având în vedere rolul constituțional al Parlamentului în activitatea de legiferare și control parlamentar, Comisia apreciază că se impune analizarea recomandărilor formulate de ODIHR și identificarea măsurilor necesare pentru implementarea acestora în plan legislativ și instituțional.

În acest context, Comisia apreciază necesară analizarea unor măsuri instituționale și legislative care să contribuie la implementarea recomandărilor formulate de ODIHR, precum:

- consolidarea rolului Comisiei pentru drepturile omului în analiza inițiativelor legislative relevante din perspectiva protecției și promovării drepturilor și libertăților fundamentale;
- transmiterea spre analiză pentru raport/avize către comisiile parlamentare pentru drepturile omului a inițiativelor legislative cu impact semnificativ asupra drepturilor fundamentale;
- monitorizarea parlamentară a implementării recomandărilor formulate de ODIHR, în cooperare cu instituțiile naționale relevante și societatea civilă;
- consolidarea mecanismelor de cooperare și conștientizare instituțională în domeniul drepturilor omului, prin dezvoltarea unui cadru permanent de consultare cu organizațiile societății civile și instituțiile naționale relevante, în vederea identificării și remedierii lacunelor legislative și instituționale semnalate în raport.

Prezenta adresă se transmite Biroului permanent al Senatului și Comitetului liderilor grupurilor parlamentare, spre informare și analiză.

Anexăm, spre informare, procesul-verbal privind desfășurarea conferinței și principalele concluzii rezultate în urma dezbaterilor.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINȚE
Senator,
G1.(r) prof. dr. Mircia CHELARU

Secretar,
senator Tasnádi István- Szilárd

PROCES-VERBAL
Conferința ODIHR
„Situația apărătorilor drepturilor omului în România”

În data de 5 mai 2026, la București, la Hilton Garden Inn, Old Town, a avut loc conferința organizată de OSCE – ODIHR, având ca temă situația apărătorilor drepturilor omului în România și implementarea recomandărilor rezultate din vizita de evaluare ODIHR.

Evenimentul a fost organizat în contextul publicării, la data de 10 februarie 2026, a raportului ODIHR privind situația apărătorilor drepturilor omului în România, raport care sintetizează concluziile evaluării realizate în România în perioada 5–22 mai 2022, în baza mandatului ODIHR de monitorizare a implementării angajamentelor OSCE în domeniul drepturilor omului.

Scopul conferinței a fost creșterea gradului de conștientizare cu privire la provocările și bunele practici în domeniul protecției apărătorilor drepturilor omului, precum și facilitarea dialogului între autorități, instituții independente, organizații ale societății civile și alți actori relevanți, în vederea identificării de soluții pentru lacunele existente și pentru implementarea standardelor internaționale relevante.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice, ai instituțiilor naționale cu atribuții în domeniul drepturilor omului, ai organizațiilor societății civile, ai mass-media și ai ODIHR. Printre participanți s-au aflat Adrian Bulgaru, din partea Institutului Român pentru Drepturile Omului; Alexandra Bătrînu, Linda Zenovia Timofan și Lorena Stănescu, din partea Avocatului Poporului; Alexandra-Ana-Maria Zară și Monica-Violeta Solomie, din partea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități; Cătălin Raiu, din partea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării; Cristina Ciortan și Emanuel-Gabriel Botnariu, din partea Consiliului de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități; Angela Chirvăsuță, Florin Moise și Valeria Elefterie, din partea Ministerului Afacerilor Interne; Flavius-George Pâncescu, din partea Ministerului Justiției; Flavian Popa, din partea Ministerului Public; Elisabeta David, din partea Ministerului Afacerilor Externe; Luisa Dumitru, din partea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal; Cristinel Buzatu, din partea Greenpeace România; Georgiana Gheorghe, din partea APADOR-CH; Liana Ganea, din partea ActiveWatch; Mihaela Ghirca, din partea FILIA; Anda-Ilona Șerban, din partea CeRe; Florina Presadă, din partea ACCEPT; Alina Monceanu, din partea Konrad Adenauer Foundation; Ovidiu Voicu, reprezentant al societății civile; precum și Silvia Boeriu, Steluța Monica Gheorghe, Victor Ciobotaru și Zsolt Molnár. Din partea ODIHR au participat Ala Vechiu-Gherman, Aleksandar Sekulić și Johannes Heiler.

Agenda conferinței a inclus patru sesiuni principale, privind evaluarea situației apărătorilor drepturilor omului în România, siguranța și securitatea acestora, existența unui mediu sigur și favorabil activității în domeniul drepturilor omului, precum și măsurile concrete necesare pentru implementarea recomandărilor ODIHR.

Discuțiile au fost deschise de domnul Johannes Heiler, consilier superior în cadrul ODIHR, care a prezentat principalele concluzii ale raportului și coordonatele tehnice ale evaluării realizate de ODIHR. A fost subliniat faptul că raportul evidențiază atât progrese, cât și probleme persistente, inclusiv cazuri de intimidare, atacuri, hărțuire judiciară, dificultăți în accesul la informații de interes public și deficiențe în participarea efectivă a societății civile la procesul decizional.

În cadrul intervențiilor, domnul Zsolt Molnár, reprezentant al Instituției Avocatul Poporului, a evidențiat evoluțiile recente la nivel normativ, inclusiv noua directivă privind egalitatea, care va genera noi atribuții pentru instituțiile naționale, inclusiv pentru Consiliul Național pentru Combaterea

Discriminării. Acesta a subliniat rolul în creștere al instituțiilor naționale în arhitectura de protecție a drepturilor fundamentale.

Domnul Ovidiu Voicu, reprezentant al societății civile, a atras atenția asupra degradării discursului public, arătând că violența verbală și agresivitatea au devenit fenomene normalizate în spațiul public, inclusiv în mass-media și în discursul politic. S-a subliniat faptul că acest tip de discurs produce efecte de escaladare și poate conduce inclusiv la violență fizică împotriva apărătorilor drepturilor omului. Totodată, acesta a arătat că, deși România dispune de un cadru legislativ relativ adecvat pentru protecția drepturilor omului, problemele majore apar la nivelul implementării.

În ceea ce privește libertatea de întrunire, s-a arătat că reglementările actuale, construite pe baza legislației din anii '90, sunt orientate mai degrabă spre protejarea statului decât spre garantarea efectivă a dreptului cetățenilor de a se manifesta. A fost menționat faptul că, în practică, autoritățile locale au competențe largi de a refuza sau restricționa adunări publice, inclusiv prin intervenția forțelor de ordine, ceea ce poate afecta exercitarea libertății de întrunire. S-a discutat și despre o ordonanță de urgență adoptată în anul 2022 fără respectarea principiilor transparenței decizionale, act normativ contestat de Avocatul Poporului la Curtea Constituțională, fără ca dosarul să fi fost soluționat până în prezent.

Un alt aspect important semnalat a fost cel al accesului la informații de interes public. S-a arătat că, în practică, răspunsurile instituțiilor sunt adesea superficiale sau întârziate, iar obținerea efectivă a informațiilor presupune frecvent recurgerea la instanță. Deși există un proiect de modificare a Legii nr. 544/2001, acesta se află blocat la nivelul Camerei Deputaților de mai mulți ani, deși are raport favorabil. În acest context, s-a subliniat că România se confruntă adesea cu existența unor mecanisme formale, dar lipsite de aplicare efectivă.

Domnul Aleksandar Sekulić, reprezentant ODIHR, a detaliat recomandările raportului, subliniind că România dispune de unele instrumente legislative avansate în materie de protecție a drepturilor omului, însă problema majoră rămâne funcționalitatea instituțională și coordonarea dintre autorități. Au fost menționate principalele instituții relevante, respectiv Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Consiliul de Monitorizare și Avocatul Poporului, fiind evidențiată necesitatea unei cooperări mai eficiente între acestea și a consolidării rolului lor.

În ceea ce privește securitatea apărătorilor drepturilor omului, s-a arătat că anumite categorii sunt expuse în mod particular riscurilor, inclusiv femeile apărătoare ale drepturilor omului, activiștii LGBTI, jurnaliștii de investigație și reprezentanții organizațiilor care acționează în domenii sensibile. S-a subliniat faptul că politicile publice existente nu sunt adaptate suficient acestor categorii vulnerabile, iar cazurile ajunse în instanță nu produc întotdeauna rezultate eficiente.

S-a discutat, de asemenea, despre absența unor mecanisme eficiente de prevenire a abuzului verbal, a campaniilor de denigrare și a hărțuirii publice, inclusiv atunci când acestea provin din partea unor persoane publice. Totodată, s-a remarcat confuzia existentă între avertizorii de integritate, jurnaliștii de investigație și alți actori ai societății civile, ceea ce afectează nivelul de protecție de care aceștia beneficiază.

În intervenția sa, doamna Oana Anghel, reprezentant al Consiliului Național al Audiovizualului, a subliniat necesitatea colaborării platformelor digitale cu autoritățile de reglementare, inclusiv în contextul noilor reglementări europene. S-a arătat că platformele digitale au o influență majoră asupra spațiului informațional și că, în lipsa unor mecanisme eficiente de cooperare și conformare, discursul de ură, dezinformarea și conținutul abuziv pot afecta grav dreptul cetățenilor la informare corectă.

Doamna Florina Presadă, reprezentant ACCEPT, a menționat rolul activ al Avocatului Poporului în sprijinirea comunității LGBTI, subliniind totodată creșterea discursului de ură și lipsa unor reacții ferme la nivel politic. S-a arătat că instituțiile sunt implicate la nivel tehnic, însă deciziile esențiale depind de voința politică. Au fost menționate cazuri relevante privind neimplementarea unor hotărâri ale CEDO și CJUE, inclusiv în contextul evenimentelor Pride. S-a subliniat că soluțiile reale țin de asumarea politică, prin adoptarea unor strategii coerente, care în prezent lipsesc sau nu sunt implementate eficient.

Doamna Alexandra Bătrînu, reprezentant al Avocatului Poporului, a evidențiat cooperarea instituțională cu societatea civilă, inclusiv parteneriatul cu organizația ACCEPT, precum și implicarea instituției în prevenirea și combaterea antisemitismului. Au fost menționate inițiative precum dezvoltarea de programe de formare pentru jurnaliști și crearea unor platforme interinstituționale de combatere a discursului de ură, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Ministerul Public.

În continuarea discuțiilor, s-a subliniat faptul că, deși în anumite domenii există strategii publice în materia drepturilor omului, acestea nu produc întotdeauna efecte concrete, rămânând la nivel declarativ, fără mecanisme reale de implementare, monitorizare și bugetare. A fost evidențiată lipsa unei evaluări sistematice a impactului asupra drepturilor omului în procesul de elaborare a actelor normative, obligație care ar trebui să revină legiuitorului, dar care nu este aplicată în mod efectiv. De asemenea, s-a arătat că multe acte normative nu conțin referiri explicite la impactul asupra cetățenilor sau asupra drepturilor fundamentale.

A fost menționat ghidul pentru instituții adoptat de Guvern în anul 2019, ca instrument relevant în materie de evaluare și implementare, însă s-a subliniat că utilizarea acestuia este limitată. Totodată, s-a făcut referire la o inițiativă propusă în urmă cu aproximativ cinci ani, de utilizare a unui instrument pilot în acest domeniu, pus în transparență publică, dar care nu a fost valorificat ulterior.

Domnul Cristinel Buzatu, reprezentant Greenpeace România, a evidențiat slăbiciunile sistemice în ceea ce privește protecția drepturilor omului, arătând că există inițiative legislative în Parlament care ar extinde atribuțiile Avocatului Poporului în acest domeniu. Totodată, acesta a subliniat că problemele sunt generalizate la nivelul instituțiilor statului. Un punct important al intervenției a fost accesul restrâns la justiție, caracterizat de costuri ridicate, care descurajează acțiunile în instanță, în special pentru organizațiile neguvernamentale. A fost criticată practica unor instituții publice de a angaja case de avocatură externe pentru litigii împotriva cetățenilor sau ONG-urilor, ceea ce crește semnificativ costurile proceselor și reduce capacitatea organizațiilor de a susține litigii.

Doamna Emilia Șercan, jurnalist de investigație, a evidențiat problemele grave legate de aplicarea legislației, în special a Legii nr. 544/2001 privind accesul la informații de interes public. Aceasta a arătat că există o practică instituțională de refuz sau tergiversare a furnizării informațiilor, iar obținerea acestora presupune procese îndelungate. A fost prezentat un exemplu în care, după patru ani de litigii, nu a fost obținută o hotărâre definitivă, existând riscul ca utilitatea practică a demersului să fie pierdută.

Totodată, a fost subliniată discrepanța dintre cadrul legal, care prevede mecanisme adecvate de protecție a jurnaliștilor și a persoanelor care apelează la justiție, și realitatea practică, în care aceste mecanisme nu sunt aplicate eficient. Au fost semnalate situații în care informații din dosare penale sunt divulgate, fără ca aceste scurgeri să fie investigate corespunzător. De asemenea, s-a arătat că jurnaliștii sunt supuși unor presiuni prin formularea de plângeri penale sau acțiuni civile, ceea ce generează un climat de intimidare și descurajare a activității jurnalistice.

S-a constatat o creștere a acțiunilor civile împotriva jurnaliștilor, inclusiv în situații în care aceștia își exercită rolul profesional în mod legitim, cum ar fi realizarea de interviuri sau publicarea unor declarații. Aceste practici au fost considerate îngrijorătoare din perspectiva libertății presei și a dreptului publicului la informare.

Domnul Flavius-George Păncescu, reprezentant al Ministerului Justiției, a intervenit în legătură cu punctul din raport referitor la lipsa unei metodologii unitare în investigarea infracțiunilor motivate de ură. Acesta a susținut că, la nivelul Parchetului General, există metodologii aplicabile, iar o parte dintre recomandările ODIHR au fost deja implementate, în timp ce altele sunt în curs de realizare. În ceea ce privește soluționarea cauzelor, s-a menționat că există sancțiuni aplicate, inclusiv amenzi, pedepse cu suspendare sau pedepse cu închisoarea, în funcție de gravitatea faptelor.

În cadrul dezbaterilor a fost evidențiată importanța cooperării instituționale între autoritățile publice, instituțiile naționale cu atribuții în domeniul drepturilor omului și societatea civilă. Reprezentanții instituțiilor participante au arătat că există acorduri și protocoale de colaborare atât la nivel național, cât și local, precum și parteneriate cu organizații internaționale și experți independenți. Totodată, s-a subliniat necesitatea ca aceste colaborări să producă efecte concrete, inclusiv prin acțiuni în contencios administrativ care pot conduce la anularea unor acte administrative sau normative neconforme.

S-a menționat că impactul unor astfel de demersuri poate fi atât local, cât și național, în funcție de natura cauzei și de întinderea efectelor juridice produse. Un aspect important îl reprezintă efectul de rezonanță al acestor demersuri, în sensul că soluțiile obținute într-un caz concret pot genera consecințe mai largi, contribuind la corectarea unor practici administrative și la consolidarea cadrului legal aplicabil.

A fost evidențiat rolul organizațiilor societății civile în promovarea drepturilor omului, inclusiv implicarea constantă în organizarea București Pride începând cu anul 2009, ca expresie a susținerii unui cadru incluziv și nediscriminatoriu în societate.

Un punct important al discuțiilor l-a reprezentat siguranța jurnaliștilor. S-a arătat că jurnaliștii se confruntă cu presiuni, amenințări, acțiuni civile și penale, precum și cu mesaje abuzive, în special după publicarea unor materiale critice privind persoane publice sau subiecte sensibile. A fost subliniată pierderea încrederii presei în instituțiile statului, inclusiv în cazuri de amenințări explicite, situație în care reacția publică și sprijinul organizațiilor internaționale au devenit, în practică, principalele mecanisme de protecție.

Doamna Georgiana Gheorghe, reprezentant APADOR-CH, a arătat că mai grav decât incidentele punctuale este faptul că presa nu mai are încredere în instituțiile statului. Această lipsă de încredere se resimte atât la nivelul presei locale, unde vulnerabilitățile sunt mai accentuate, cât și în rândul jurnaliștilor din presa centrală. S-a arătat că jurnaliștii nu mai apelează la autorități nici măcar atunci când sunt amenințați explicit, iar expunerea publică a abuzurilor a devenit singura formă de protecție care produce reacții rapide. În acest context, a fost menționat cazul jurnalistului Victor Ilie, ca exemplu al dificultăților cu care se confruntă jurnaliștii de investigație atunci când documentează subiecte sensibile, inclusiv corupție și rețele de influență.

În ceea ce privește persoanele cu dizabilități și centrele rezidențiale, au fost menționate activitățile de monitorizare derulate în ultimii ani, inclusiv vizite în centre rezidențiale, locuințe protejate, spitale și secții de psihiatrie. S-a subliniat necesitatea consolidării colaborării cu societatea civilă, experți independenți, mass-media, Parchetul General și Inspectoratul General al Poliției Române, precum și importanța unor modificări legislative care să ofere protecție reală persoanelor implicate în aceste activități de monitorizare.

Domnul Emanuel-Gabriel Botnariu a menționat preocuparea constantă pentru consolidarea cooperării între instituțiile cu atribuții în domeniul drepturilor omului, în vederea eficientizării sistemului de promovare și protecție a drepturilor fundamentale.

Domnul Adrian Bulgaru, reprezentant al Institutului Român pentru Drepturile Omului, a arătat că, în ceea ce privește îmbunătățirea cursurilor de formare, obiectivul ar trebui să fie sprijinirea reală a jurnaliștilor și a altor categorii profesionale, nu doar bifarea formală a unor programe de instruire. Acesta a subliniat că Institutul se confruntă cu probleme structurale legate de resursa umană și de cadrul normativ depășit. A fost menționată existența unei inițiative legislative privind desființarea IRDO, în contextul în care, în ultimii ani, mai multe organisme internaționale au recomandat consolidarea capacității instituționale a Institutului și actualizarea legii sale de înființare. S-a subliniat că nu există o lipsă de voință sau de deschidere din partea Institutului, ci dificultăți generate de imposibilitatea de a atrage și menține personal bine pregătit. În acest sens, s-a exprimat speranța ca decidenții să țină cont de recomandările adresate statului român și să promoveze o inițiativă legislativă care să aducă Institutul la un nivel funcțional optim, astfel încât acesta să acționeze ca o punte între societatea civilă și autorități.

A fost abordată și problema accesului la informații de interes public, fiind subliniat că dificultatea nu constă doar în obținerea informațiilor, ci și în momentul în care acestea sunt furnizate. Informațiile transmise cu întârziere își pierd utilitatea pentru controlul public în timp real și transformă transparența într-un instrument mai degrabă retrospectiv decât preventiv. S-a făcut referire la situații din perioada pandemiei, când informațiile solicitate erau esențiale pentru control public și dezbateri, dar întârzierile au făcut ca acestea să nu mai fie utile la momentul potrivit.

Doamna Alina Monceanu a abordat problematica inițiativelor legislative privind combaterea acțiunilor de tip SLAPP, precum și proiectele care vizează libertatea de asociere. Aceasta a arătat că au fost formulate amendamente referitoare la garanțiile necesare pentru protejarea organizațiilor neguvernamentale și a atras atenția asupra riscului ca transferarea unor competențe de la instanțe către autorități administrative să afecteze independența și calitatea deciziei. Totodată, s-a subliniat necesitatea ca Ministerul Justiției să prezinte date clare privind numărul cauzelor referitoare la înființarea și funcționarea ONG-urilor la nivel local și județean, astfel încât eventualele modificări legislative să fie fundamentate pe o evaluare reală.

Domnul Cristinel Buzatu a revenit asupra dificultăților cu care se confruntă organizațiile neguvernamentale în relația cu instituțiile locale și județene, în condițiile în care legislația se modifică frecvent, procedurile sunt greoaie, iar termenele administrative pot afecta implementarea proiectelor. A fost reluată problema legislației privind protestele, apreciindu-se că aceasta nu mai reflectă realitățile sociale actuale și poate genera abuzuri. S-a menționat că au fost transmise propuneri de amendare a cadrului legal în materie.

Domnul Ovidiu Voicu a menționat existența unui proiect aflat în transparență decizională privind Codul de procedură administrativă, care ar putea reglementa mai clar relația dintre instituții și cetățeni, inclusiv mecanismele de intermediere administrativă. S-a precizat însă că nu este clar momentul la care versiunea finală va intra în procedură parlamentară.

Doamna Georgiana Gheorghe a semnalat lipsa parlamentarilor de la dezbateri, subliniind că recomandările formulate nu pot produce efecte reale fără implicare politică și legislativă. Aceasta a arătat că, în absența unor sancțiuni clare, cadrul normativ rămâne lipsit de eficiență. Au fost menționate proceduri obținute în urma unor acțiuni în instanță împotriva Ministerului Afacerilor Interne, precum și dificultăți privind implementarea legislației referitoare la avertizorii de integritate și

protecția victimelor acțiunilor de tip SLAPP. S-a subliniat că reacția instituțională nu trebuie să fie una punctuală, ci parte a unui mecanism constant de prevenire și protecție.

Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne au intervenit cu privire la mecanismele de protecție a martorilor și la activitățile de prevenire în cauzele penale care implică minori. De asemenea, a fost subliniată necesitatea dezvoltării unor proiecte privind siguranța digitală, inclusiv în raport cu riscurile asociate mediului online.

Doamna Anda Șerban, reprezentant CeRe, a vorbit despre necesitatea unui ghid pentru elaborarea unor legi mai bune, care să integreze consultarea reală a cetățenilor și evaluarea impactului asupra drepturilor fundamentale. În cadrul discuțiilor au fost ridicate și probleme referitoare la costuri administrative, conformare fiscală, prevenirea spălării banilor și politicile interne ale băncilor, care pot afecta funcționarea organizațiilor neguvernamentale.

A fost abordată și problematica migrației, în contextul în care România devine tot mai mult o țară de destinație, numărul persoanelor sosite depășind în anumite perioade numărul celor plecate. S-a atras atenția asupra cazurilor de exploatare prin muncă și abuzuri împotriva migranților, precum și asupra dificultăților cu care se confruntă ONG-urile care oferă sprijin acestor persoane, în special din cauza lipsei de resurse financiare.

În ceea ce privește relația dintre forțele de ordine, presă și societatea civilă, s-a propus organizarea unor cursuri de formare cu Jandarmeria, inclusiv în contextul cazurilor în care jurnaliștii au fost agresați în timpul exercitării profesiei. S-a menționat riscul ca unele dosare să se prescrie înainte de soluționarea definitivă, ceea ce afectează încrederea în capacitatea statului de a oferi remedii efective.

În cadrul conferinței au fost prezentate și discutate **recomandările ODIHR relevante pentru Parlamentul României.**

Parlamentul este vizat în principal în ceea ce privește cadrul legislativ, controlul democratic și crearea unui mediu favorabil pentru apărătorii drepturilor omului. Se recomandă elaborarea și adoptarea unei strategii naționale privind drepturile omului, inclusiv componenta de protecție a apărătorilor drepturilor omului, cu implicarea societății civile și a instituțiilor relevante în procesul legislativ și de implementare.

Totodată, se recomandă consolidarea rolului instituțiilor naționale pentru drepturile omului, prin asigurarea unui cadru legislativ adecvat, a independenței funcționale și a resurselor necesare, în conformitate cu Principiile de la Paris. Parlamentul este încurajat să dezvolte și să întărească activitatea comisiilor parlamentare pentru drepturile omului, inclusiv prin extinderea tematicii abordate și prin implicarea mai activă în monitorizarea situației apărătorilor drepturilor omului.

Se recomandă identificarea și corectarea lacunelor legislative care afectează mediul în care activează apărătorii drepturilor omului, inclusiv în domenii precum libertatea de exprimare, libertatea de întrunire, libertatea de asociere, participarea publică și protecția vieții private. Parlamentul este invitat să solicite sprijinul ODIHR pentru revizuirea proiectelor de lege și a legislației existente relevante pentru domeniul drepturilor omului.

Se recomandă exercitarea unui control parlamentar mai eficient asupra acțiunilor autorităților în raport cu apărătorii drepturilor omului, inclusiv asupra instituțiilor din domeniul securității și aplicării legii. De asemenea, Parlamentul este încurajat să monitorizeze implementarea recomandărilor ODIHR, în cooperare cu instituțiile naționale și societatea civilă.

În plan legislativ, s-a subliniat necesitatea îmbunătățirii legislației privind accesul la informații de interes public, pentru a asigura transparență reală și acces efectiv la informații. De asemenea, se recomandă revizuirea legislației privind libertatea întrunirilor, inclusiv introducerea unor prevederi referitoare la adunările spontane și eliminarea restricțiilor excesive. S-a mai recomandat îmbunătățirea legislației privind protecția avertizorilor de integritate, precum și adoptarea unui cadru legislativ care să faciliteze activitatea ONG-urilor, inclusiv reducerea sarcinilor administrative și identificarea unor forme de sprijin financiar adecvat, în special pentru organizațiile mici.

În ceea ce privește protecția apărătorilor drepturilor omului, s-a recomandat dezvoltarea unor politici și mecanisme eficiente de protecție, inclusiv măsuri pentru prevenirea și investigarea rapidă a amenințărilor și atacurilor, precum și consolidarea capacității organelor de aplicare a legii. Un accent important a fost pus pe libertatea de exprimare și protecția jurnaliștilor, inclusiv garantarea protecției surselor, prevenirea supravegherii ilegale și asigurarea respectării libertății de întrunire și asociere.

S-a evidențiat necesitatea îmbunătățirii cadrului privind accesul la informații de interes public, a transparenței instituționale și a participării reale a societății civile în procesul legislativ. Totodată, ODIHR a recomandat măsuri pentru combaterea discursului de ură, protejarea grupurilor vulnerabile, inclusiv activiștii LGBTI și femeile apărătoare ale drepturilor omului, precum și dezvoltarea unor programe educaționale pentru promovarea toleranței și nediscriminării.

În final, s-a subliniat că implementarea recomandărilor ODIHR necesită presiune instituțională constantă asupra Guvernului și o monitorizare periodică, inclusiv din partea instituțiilor europene. Au fost propuse măsuri de informare și formare continuă, analizarea legislației privind finanțarea partidelor politice și relația acesteia cu mass-media, astfel încât fondurile publice să nu susțină practici care afectează dreptul la informare. De asemenea, s-a recomandat preluarea unor modele de bună practică din alte state și combinarea măsurilor de prevenție cu sancțiuni efective.

Conferința a evidențiat necesitatea unei abordări coordonate între autoritățile publice, Parlament, instituțiile naționale pentru drepturile omului și societatea civilă, în vederea consolidării protecției apărătorilor drepturilor omului în România. Discuțiile au relevat faptul că existența unui cadru legislativ nu este suficientă în lipsa implementării efective, a resurselor adecvate, a cooperării instituționale și a unei voințe politice clare. Totodată, s-a subliniat că Parlamentul are un rol esențial atât în corectarea lacunelor legislative, cât și în exercitarea controlului democratic asupra instituțiilor responsabile de protejarea drepturilor fundamentale.

Întocmit,

Consilier parlamentar - Steluta Gheorghe